

Naročnina za Jugoslavijo:
celoletno 180 Din, za 1/2 leta
90 Din, za 1/4 leta 45 Din,
mesečno 15 Din; za ino-
zemstvo: 210 Din. — Pla-
ča in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo in upravnništvo
je v Ljubljani v Gregorčič-
evi ulici 23. — Rokopisov
ne vračamo. — Račun pri
pošti hranilnici v Ljubljani
št. 11.953. — Tel. št. 25-59.

Izhaia vsak torek, če-
trtek in soboto

Ljubljana, torek 14. aprila 1936

Cena posamezni
številki Din 1.50

Zadosti centralizma!

Če presojamo državno upravo teoretično in le s stališča državne moči, potem je gotovo centralistični sistem najboljši, ker se more z osredotočenjem vseh narodnih in državnih sil v eni roki najučinkoviteje vsak hip udeležiti v državnih oblastih. To je tudi privlačna sila centralizma za vse one, ki jim je veličina države predvsem pri srcu in to je tudi razlog, da so baš patriotični nacionalisti najbolj vneti za centralizem in da je našel tudi v demokratičnih državah svojih simpatizerjev tako fašizem kot hitlerizem. In tudi pri nas je ta argument centralizma bil najmočnejši in v tem je bila tudi vsa njegova utemeljitev.

Naj pa je bila ta utemeljitev teoretično še tako močna, se je vendar pri nas centralizem zaradi absolutne nesposobnosti naše uprave popolnoma kompromitiral. Kajti v jedru centralizma je, da nalaga upravi tem večje dolžnosti, čim več poslov si prilasča. Naša uprava, zlasti ona na jugu, pa je živela še čisto v patriarhalnih idiličnih razmerah popolnoma primitivnega gospodarstva, ki ni mogla pojmovati niti tempa, ki ga zahteva moderno življenje, niti one eksaktnosti, ki edino mora ublažiti trdote in neugodnosti centralizirane uprave. Centralizem, ki pušča ljudi čakati na rešitev mesece in mesece, je za moderno dobo nesmisel in takšnega centralizma mora biti hitro vsakdo sit, zlasti pa tisti, ki je navajen na redno poslovanje oblasti. Pri nas pa je bil centralizem le pre-pogosto vrhu vsega še prijetna prilika za razne kupčije in notorično je, da se je samo zaradi centralizma, ali še pravilneje, zaradi za centralizem nedorasle uprave, mogla korupcija tako razviti. Kajti centralizem je pri nas odpravil kontrolo, ki jo je čisto prepustil upravi sami, da je torej ta kontrolirala sebe samo. Kjer pa ni kontrole, tam je korupcija neizogibna.

Ti težki neuspehi našega centralizma so povzročili, da je postajala zahteva po decentralizaciji uprave vedno silnejša in da se je tudi z najbolj odločnimi mest po-novno obljubila samouprava. V zadnjih letih je bila celo samouprava ljudstva v oficialnem programu vseh vladajočih režimov in v vsaki vladni deklaraciji je za-vzemala samoupravna pravica ljudstva odlično mesto. Samo da-tum bi bilo treba še postaviti in dosledna decentralizacija bi se morala začeti izvajati. Ko je iz-šel zakon o banovinskih samo-upravah, je celo vse kazalo, da je bil tudi ta datum že izpolnjen.

Pa prišlo je drugače! Jedro za-kona o banovinskih samoupravah je ostalo zaradi neizvolitve banovinskih svetov le na papirju. S postavitvijo enotnih državnih strank se je nato centralizem de-jansko še okrepil in viden izraz tega okrepljenja centralizma so bile razne monopolizacije, ki so se začele s šolskimi zvezki in ki se niti pri tako važni in dalekosežni stvari, kakor je monopolizacija šolskih knjig, niso končale s porazom centralizma. In da ta tudi v resnici ni nazadoval, so nam doka-zali vedno bolj v podrobnosti se-gajoči predpisi finančnega mini-stra tudi avtonomnim mestnim občinam in so dokazale še zlasti

prve centralizirane banovinske trošarine.

O demontaži centralizma ni praktično niti govora in zato ne izključujemo možnosti, da je resnična tudi vest o centralizaciji avtobusnega prometa, ki smo jo dobili prav za velikonočne praznike. Kakor vselej, tako se tudi sedaj pripisuje tej centralizaciji kar neka čudežna moč in v vesti o tej novi centralizaciji čitam, da bo potem odpravljena konkurenca med avtobusnimi programi in železnicami. Kako se bo to zgodilo, ne moremo prav razumeti, razen seveda, če se bodo vse dosedaj najbolj rentabilne avtobusne zveze tako podražile, da se jih nihče ne bo več posluževal, ter da bodo v tistem hipu postale nerentabilne, ko bodo monopolizirane. To se bo

tudi po vsej verjetnosti zgodilo, kajti naša uprava, ki ne more hitro in uspešno dokončevati niti onih poslov, ki so ji že poverjeni, bo mogla še manj zmagovati no-vih in tako od prilagoditve lokalnim razmeram odvisnih, kakor so avtobusne zveze. Prav resna je za-to nevarnost, da bo monopolizacija avtobusnih zvez veljala državno blagajno silno mnogo denarja, da bo pri tem uničila vrsto evetočih zasebnih podjetij, vsemu potujoče-mu občinstvu pa prinesla same sitnosti in večje izdatke.

Zato mi tej nameravani centra-lizaciji odločno ugovarjamo in za-htevamo, da se že enkrat začne decentralizacija uprave, ki je edi-na sredstvo, da se naša uprava usposobi za naloge moderne upra-

ve. Samo v neprestanem kontaktu z narodom in poslovnim življe-njem, le pod stalno kontrolo svo-je okolice, se more naša uprava zboljšati ter iz nje pregnati ona nesrečna miselnost, da ni nobena stvar tako važna, da ne bi smela biti rešena tudi mesec dni kasne-je. Tudi za našo upravo mora veljati načelo, da je čas denar, a to načelo je mogoče v njej uveljaviti le, če bo v najožjem kontaktu s poslovnim življenjem in če se bo ravnala po njegovih metodah. Na-šo upravo moramo decentralizirati, da jo za centralizem usposo-bimo, celo s tem paradoksom mo-remo utemeljiti svojo zahtevo, da je bilo centralizma zadosti in da se mora začeti doba decentraliza-cije uprave.

Etatizacija se širi

s pomočjo privilegijev — Kdo pa bo plačeval davke?

Notorično je, da so državna podjetja, pa naj so tudi v drža-vah z mnogo boljše upravo, kakor je naša, mnogo manj rentabilna kakor pa zasebna podjetja. Vzrok pa ni v tem, ker bi mudila drža-vna podjetja kupcem več ko zasebna, temveč je nasprotno običaj, da nudijo tudi manj od zasebnih. Če je kljub temu njih rentabilnost manjša — in čeprav uživajo tudi razne privilegije — je vzrok v tem, ker je pri zasebnih podjetjih upra-va neprimerno cenejša, enostavnejša in učinkovitejša. Pri zasebnih podjetjih ni potrebna za nakup ene metle kar cela komisija, kakor je v državni upravi dostikrat pred-pisana. Zato se je v skoraj vseh državah poudarjala potreba komercializacije državnih podjetij, da bi ta poslovala tako ko zasebna in da bi s tem postala tudi ren-tabilna. Marsikje se je komercia-lizacija tudi izvedla, vendar pa nikjer ni dala onih rezultatov, ka-kor se je pričakovalo. Vzrok je bil vedno eden in isti, da pač v državnih podjetjih ni mogoče po-staviti poslovanje na ono višino ko v zasebnih.

Znano je, da imamo pri nas z državnimi podjetji še zlasti slabe izkušnje. Državni gozdovi zaklju-čijo dostikrat kljub svoji milijar-dni vrednosti z deficitom. Državni rudniki, ki slabše plačujejo de-lavce od zasebnih in ki tudi manj skrbje za socialne dajatve delav-stva, ne donajajo niti primeroma tega dobička ko zasebni. Dr-žavne sladkorne tvornice, državne tiskarne, državne tvornice preprog so nadaljnji dokaz, da državna podjetja ne poslujejo tako dobro ko zasebna.

Vse te izkušnje uče, da bi pri nas morali že davno pričeti z zmanjševanjem števila državnih podjetij in biti zadovoljni, če opravljajo mesto njih potrebno delo zasebna podjetja, ki bi s svo-jimi davki donasala državni bla-gajni pač neprimerno večje do-hodke, kakor pa jih ima — če jih seveda sploh ima — od državnih podjetij. Mesto tega pa vi-dimo, da se zlasti v zadnjem času etatizacija kar obupno širi in vsi protesti proti tej malo premišlje-ni etatizaciji so redoma zaman. Nekaterim pač ta etatizacija ustre-ža in zato se neprestano širi in zato posega na vedno nove panoge gospodarskega življenja.

Tako nabavljajo državne želez-nice v vedno večji meri premog iz državnih premogovnikov (in zasebnih timoških). Ti nakupi so se povečali v zadnjem letu za 50% na škodo zasebnih rudnikov. Toda zasebni rudniki plačajo na leto 50 milijonov din davka, dr-žavni pa nič! — Kdo pa bo dal teh milijonov?

V Kraljevu se gradi nad vse moderna tvornica za vagonne in lokomotive. Domače tvornice va-gonov pa odpuščajo delavce, ker so brez naročil. A domače tvor-nice plačujejo davke, tvornica v Kraljevu pa jih ne bo! Kdo bo plačeval davke mesto nje.

Izvoz deželnih pridelkov in sadja je v rokah Prizada. Preje so izvažali sadje trgovci, ki so bili vsi dobri davkoplačevalci. Prizad ima vse privilegije, pa se morda razvija sedaj izvoz bolje?

V Zenici se postavlja nova že-lezarna, od česar bodo zasebne tvornice imele čisto gotovo škodo. A zasebne tvornice plačujejo davke!

Sedaj se gradi velika delavnica za popravilo ladij rečne plovbe. To delo so dosedaj opravljale za-sebne tvrdke. Zopet se bo znižalo število davkoplačevalcev.

Državna tiskarna si lasti vedno več poslov in državne tiskarne se množe, da bo že kmalu vsak večji državni zavod in urad imel svojo tiskarno. Monopol šolskih zvezkov, monopol šolskih knjig sta zopet zredčila vrste davkoplačevalcev in znižala njih dohodke.

Državne svilarne, državne slad-korne tvornice, državne tvornice preprog, državni monopol, vedno bolj se zožuje polje dela za za-sebno iniciativo. Jasno je, da se s tem tudi manjša njena davčna moč, kar se v državnih proraču-nih tudi le prejasno vidi, ko kljub vedno višjim in vedno novim dav-kom državni dohodki padajo.

A tudi v denarništvu se vedno bolj uveljavljajo državni privilegi-rani zavodi, ki ne donasajo državi listnega dohodka, ki bi ga imela, če bi mesto njih poslovali zasebni. A kako pri tem trpi vse zasebno gospodarstvo, o tem ni treba niti govoriti. Sedaj pa naj dobimo še monopol na avtobusni promet? Kakor da te etatizacije še ne bi bilo dovolj!

Pri tem pa je treba naglasiti

zlasti eno dejstvo. Vsa ta državna podjetja bi že davno propadla v boju z zasebno konkurenco, če jih ne bi ščitili in varovali razni pri-villegiji. Če bi morala ta podjetja plačevati tako drago kredit ko za-sebna, če bi morala na enak na-čin iskati kupeca, če bi morala pla-čevati iste davke ko zasebna, po-tem bi že davno morala prenehati, ker se ne bi našel nihče, ki bi mogel zagovarjati njih deficite. Zaradi raznih privilegijev pa se morejo ti deficiti prikriti in pod-jetja so navidezno aktivna. Dejan-sko pa morajo te privilegije pla-čevati davkoplačevalci in zato se davčno breme vedno bolj veča in zato postaja tem neznosnejše, čim bolj se širi etatizem.

Danes, ko je vse gospodarsko življenje v stiski, se ta bremena tem bolj čutijo in danes jih go-spodarstvo ne zmore več, zlasti še, ker to niso edini privilegiji, ki jih morajo plačevati zasebna podjetja.

Kajti poleg davkov, ki jih ne plačujejo državna podjetja, mora zasebno gospodarstvo plačevati še privilegije nabavljalnih zdru-g, ki imajo stomilijonske promete, mi-lijanske davčne dobičke, a ne pla-

Občni zbor Društva industrijecev in veletrgovcev v Ljubljani

bo v ponedeljek, 20. aprila 1936 ob pol 10. uri dop. v društveni sejni dvorani v palači Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani, Tyrševa cesta 1b, II. nadstropje z naslednjim dnevnim redom:

1. Otvoritev in poročilo pred-sednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Poročilo nadzorstva.
5. Volitev društvenega odbora in društvenega nadzorstva (§§ 10. in 15. pravil).
6. Slučajnosti.

čujejo pridobitne, mnoge od njih pa niti železniških prevoznin!

In če pristejemo k vsem tem žrtvam, ki jih mora nositi zasebno gospodarstvo za privilegije dr-žavnih podjetij in nabavljalnih za-dru-g, še privilegije, ki jih uživajo razne tuje — in najbogatejše — rudarske družbe, razna tuja indus-trijska velepodjetja in veleмага-cini, potem je pač več ko jasno, da mora zasebno gospodarstvo pod temi bremenimi omagati! Toliko pa niso zaslužili naši trgovci, obrt-niki in industrialci v najboljših letih, da bi mogli za vso to rasto-čo domačo in tujo konkurenco pla-čevati davke! Zahtevajte le to, kar je človeško mogoče!

Zato je samo ena alternativa: ali država pospešuje etatizem in deli privilegije, ne da bi trpela njena davčna moč, ali pa mora z vsemi temi privilegiji nehati! Fi-nančna sila zasebnih podjetij pa je izčrpana v tej meri, da teh pri-villegijev ne vzdrži več! Ni Jugo-slavija tako bogata, da bi mogla s privilegiji graditi in vzdrževati pasivna podjetja.

Etatizacija pomeni za Jugo-slavijo gospodarsko škodo, s privile-giji izvajana etatizacija pa smrt zasebnega gospodarstva, ki je edini davkoplačevalec Jugoslavije. Kdo bo mesto njega plačeval davke? — Na to vprašanje naj odgovore oni, ki so zagovorniki etatizacije!

Anglija in Jugoslavija

Poglavje o angleških koncesijah Jugo-slaviji in jugoslovanskih Angliji

Zadnji »Industrijski Pregled« objavljala naslednje odprto pismo: »Gospodu lordu Matisonu, London.

Gospod lord! Dne 20. marca ste vložili — po vesteh angleških listov — predlog gosposki zbornici, v katerem za-htevate razveljavljenje sklepa an-gleške vlade z dne 25. oktobra 1935, s katerim se dovoljujejo Ju-goslaviji nekatere ugodnosti za njen izvoz v Anglijo. Pripominja-mo, da so bile te ugodnosti dovo-ljene z namero, da se vsaj delo-ma nadomestijo izgube, ki jih trpi jugoslovansko gospodarstvo zaradi sankcij, in kar je deloma tudi ne-ke vrste obveznost Vaše države na podlagi mirovne pogodbe iz leta 1919. Zahtevajoč razveljavlje-nje tega sklepa, ste interpelirali vlado in vprašali: če je resnica, da se namerava ta tudi v bodoče skrivati za mirovne pogodbe in izdajati tako važne sklepe, ne da

bi vprašala prej za mnenje par-lamenta, itd.

Gospod lord!

Notranje parlamentarne zadeve Vaše države nas ne bi mogle na-potiti, da se s tem obračamo na Vas. Prepričani pa smo, da niste dobro informirani o naslednjem: 1. Zaradi sankcij, ki se izvajajo proti Italiji — in za kar se jo zlasti Vaša država posebno anga-žirala — je izgubila Jugoslavija več ko 35% vsega svojega izvoza. 2. Ugodnosti — o katerih je govor — ne pomenijo dejanskega in trajnega nadomestila za Jugo-slavijo, pa če bi to tudi bilo, bi to pomenilo le izpolnitev Vaše ob-veznosti do lojalnega zaveznika.

Puščajoč ob strani podrobnosti tega primera, Vas vprašamo samo za naslednje:

»Ali je Vam znano, da ni Ju-goslavija za Vašo domovino, samo prijateljska država, temveč tudi država, iz katere črpajo Vaši so-

državljeni ogromne koristi? Ali veste za Trepča Mines, za Kopanik Mines, za Mežico, za vse one silne dobrine, ki jih črpajo Vaši sodržavljeni pri nas in odnašajo v tujino ter se z njimi bogate? Ali Vam je znano v kakšni meri je angažiran Vaš kapital pri nas? Ali Vam je znano, da zaradi teh milijardnih poslov ni nihče niti interpeliral niti protestiral pri naši vladi, ker je dala vlada brez znanja in pristanka parlamenta (in znajte, da imamo tudi mi parlament!), te zavidne in materialno silno bogate koncesije Vašim državljanom?

Verujemo, da za vse to niste znali, ker drugače ne bi mogli — in najbrže tudi ne hoteli — protestirati zaradi onih ugodnosti, ki so nam bile priznane po pravici in v smislu mirovnih pogodb. Vi pa pripadate deželi gentlemanov, pa je samo naravno, da o svojih moralnih in političnih obveznostih vodite račun!

Sicer pa znova pripominjamo, vprašajte gospodo iz Trepča Mines, Kopanik Mines etc.

Naj bo Vaše lordstvo prepričano, da smo se na Vas obrnili v nadi, da tako odlični zastopnik dežele, ki je vedno izpovedovala načelo »fair play« nam ne more tega zameriti.

Odpri pismo »Industrijskega Pregleda« pač ne potrebuje drugega komentarja, kakor onega, ki ga mora napisati kot svoj odgovor lord Matison sam. Ne samo velesile, tudi manjše države imajo svojo pravico in zato se morajo tudi njih interesi upoštevati!

† Rafael Thaler

Po skoraj 20 letni bolezni je na veliko soboto dokončal svoje življenje eden prvih predstavnikov škofjeloškega gospodarskega življenja, veletrgovca, industrialec in posestnik Rafael Thaler.

Pokojnik je izhajal iz stare in ugledne rodbine Thalerjev v Železnikih ter se je zgodaj naselil v Škofji Loki ter se ves posvetil trgovini. Svoje odlične trgovske sposobnosti je pokazal že kot poslovodja Dolenčeve podružnice v Škofji Loki, še bolj pa kasneje, ko se je osamosvojil. Še kot poslovodja v Škofji Loki se je seznanil s svojo bodočo soprogo gospo Reziko Juvanovo ter imel z njo v srečnem zakonu štiri otroke, od katerih so trije še živi.

Pokojni Rafael Thaler je bil izreden gospodarski talent, pri tem pa žilav in vztrajen, da je njegovo podjetje stalno napredovalo. Njegov trgovski duh je bil vedno živ in vedno snujoč in tudi potem, ko ga je bolezen prikovala na posteljo, je še vedno krepko vodil in širil svoje podjetje. Ustanovil je tvornico za odeje, kasneje pa s pomočjo svojega sina Radeta tudi tekstilno tvornico.

Čeprav pa se je posvetil pokojnik ves svojemu podjetju, je vendar še vedno našel časa, da je pomagal tudi pri vseh narodnih in občinskih ter gospodarskih ustanovah. Bil je občinski odbornik, deloval je pri hranilnici, delal za napredek sokolstva, zlasti pa kot zaveden trgovec tudi za razvoj trgovine in za dvig slovenskega trgovstva. »Trgovski list« ga šteje kot enega svojih najzvestejših in najstarejših naročnikov. Kot nad vse uspešen gospodarski človek, kot mož dela, velikih izkušenj ter nenavadne dalekovidnosti je užival povsod največji ugled in spoštovanje.

Ogromna množica ljudi, ki ga je spremljala na njegovi zadnji poti, je bila tudi jasen dokaz, da se je Škofja Loka zavedala, kaj je izgubila v pok. Rafaelu Thalerju! Uglednemu in zaslužnemu gospodarstveniku človeku — Rafaelu Thalerju bodi ohranjen svetel spomin!

Žalujemo pa naše iskreno sožalje!

Mariborska poštna ambulanca okrnjena

Maribor hočejo okrniti na vseh koncih in krajih. Vzeli so nam oblast, železniško kontrolo dohodkov, finančno ravnanje, hočejo demontirati delavnice državnih železnic, mariborskemu železniškemu prometnemu osebju so odvzeli najboljše vlake in sedaj je prišla na vrsto še poštna ambulanca. Trgovci smo zvedeli v Ljubljani pri poštni direkciji, da bo zopet ukinjena ambulanca, ki je odhajala iz Maribora zjutraj z brzovlakom ob 2.58. Ta ambulanca ne bo imela več direktne zveze niti z Zagrebom niti z Beogradom. Industrija in trgovina sta v Mariboru in okolici močno razviti. Da morejo naša industrija, obrt in trgovina konkurirati z drugimi mesti, je nujno potrebno, da tudi pošta, zlasti paketi odidejo čimprej iz Maribora. Med 17. in 18. uro se izročajo paketi na mariborskih poštah za Bosno, Vojvodino in Srbijo. V velikem interesu industrije in trgovine je, da prihajajo ti paketi v najkrajšem času naslovnikom, oziroma naročnikom v roke. Če se pa morajo paketi na Zida-

nem mostu, v Ljubljani ali Zagrebu razkladati, nastane radi tega večdnevna zamuda in tako trpi točna dostava pošilk.

Isto velja tudi za carinske pakete in pakete, ki prihajajo zvečer z ambulantno pošto iz Koroškega in Prekmurja. Pri večkratnem razkladanju v Zidanem mostu, v Ljubljani, Zagrebu in drugih postajah se paketi večkrat pokvarijo in vsebina poškoduje. Zlasti se to primeri pri tekstilnih izdelkih in živilih. Iz teh navedenih razlogov je neobhodno potrebno, da se sedanja ambulantna pošta iz Maribora ne samo ohrani, temveč še podaljša do Beograda. Nihče ne more trditi, da ni Maribor danes industrijski center Slovenije, zlasti glede tekstilne stroke; za to ni pravilno, ako se hoče Maribor demontirati tudi glede ambulantne pošte.

Vsekakor pa prihaja na to ambulantno pošto tudi veliko pisemskoe tvarine, katero ambulantno osebje gotovo po mnenju tukajšnjih trgovcev najvestneje po naj-

bližji poti odpravi na naslovne kraje, kar je tudi velikega pomena za razvoj trgovine.

Ko je pred leti vozila ambulantna pošta iz Maribora v Beograd in nazaj, ni bilo od tukajšnjih trgovcev nikakih pritožb, katere se pa v zadnjih letih množijo. — Trgovcem je nerazumljivo, da iz tako važnega severno ležečega kraja, kakor je Maribor, ni nobene prave direktne poštne zveze z našo prestolnico. Kakor se sliši z neke strani, dobi letos Ljubljana tretjo direktno ambulantno pošto zvezo. Naj dobi Ljubljana tudi tretjo zvezo, toda zaradi tega se ne sme zapostavljati Maribor. Če ima Ljubljana tri, potem mora imeti Maribor najmanj dve, ne pa da se ukinejo še tiste, ki jih ima.

Zadeva ambulantne pošte ni tako malenkostna, kakor si odločujoči krogi predstavljajo. Radi tega smatrajo mariborski gospodarski krogi, da se mora v tej zadevi govoriti resno besedo in preprečiti ponovno zapostavljanje Maribora.

Pravilnik o turističnih pisarnah

Minister za trgovino in industrijo dr. Vrbanič je na podlagi uredbe o pospeševanju turizma predpisal naslednji pravilnik o turističnih pisarnah:

§ 1. Dovoljenja za potniške pisarne (agenture) se izdajajo v prvi vrsti domačim turističnim in humanitarnim društvom, kjer pa se pokaže potreba v svrhu pospeševanja turizma tudi drugim društvom in osebam, ki dajejo dovoljno jamstvo za pravilno poslovanje v interesu te panoge narodnega gospodarstva.

Oblast, ki je pristojna za izdajanje dovoljenja, mora pred izdajo dovoljenja predložiti trgovinskemu ministru vsako prošnjo, v kateri se prosi za dovoljenje potniške pisarne (agenture).

§ 2. Dovoljenje se more izdati samo osebam, ki nudijo zadostno jamstvo, da bodo delovale v korist turizma v naši državi.

Lastnik potniške pisarne mora z izpričevali dokazati, da je usposobljen za vodstvo te pisarne.

Kot dokaz služijo:

1. Izpričevalo o dokončani srednji ali drugi njej enaki šoli.
2. Potrdilo, da je bil zaposlen v neki priznani potniški pisarni najmanj tri leta kot direktor ali poslovodja ali potrdilo, da je bil šef ali poslovodja v neki prometni (železniški) ustanovi, parobrodni družbi, družbi za zračni promet, velikem avtomobilskem podjetju, in to v oddelku za potniški promet, in sicer najmanj tri leta.
3. Dokaz o dobrem znanju narodnega jezika ko tudi znanju dveh svetovnih jezikov.

Pravne osebe morajo dokazati usposobljenost svojega poslovodja.

§ 3. 1. V jamstvo, da bo lastnik potniške pisarne (agenture) izpolnjeval svoje obveznosti do strank v interesu publike ter za dovoljenje za potniško pisarno (agenturo) mora položiti prosilec kavejco din 250.000.

2. Dovoljenje se ne izda prej, dokler prosilec ne dokaže, da je položil kavejco.

3. Kavejca se mora plačati v gotovini pri Drž. hipotekarni banki ali pri njenih podružnicah.

4. S to kavejco razpolaga ministarstvo za trgovino v prvi vrsti za primere, predvidene v § 63., odst. 3 obrtnega zakona (za pravilnost poslovanja, op. ured.) in za druge primere nepravilnega delovanja potniške pisarne (agenture), a v prvi vrsti v zaščito potnikov, ki bi bili oškodovani zaradi nepravilnega delovanja pisarne.

§ 4. Lastnik potniške pisarne (agenture) se mora zavezati pred izdajo dovoljenja, da bo od čistega dobička dajal 10% za propagando jugoslovanskega turizma. To propagando more izvajati s prospekti, oglasi v listih, z brošurami, razglednicami in letaki, plakati.

V ta namen bo dala potniška pisarna pristojnim oblastem (trg. ministru, banski upravi) v pregled svoje knjige in druge dokumente, ki so v zvezi z njenimi izdatki za turistično propagando.

§ 5. Lastnik potniške pisarne je pooblaščen:

1. da izdaja vozne karte (voucher), vozne zvezke onih prometnih ustanov, ki mu bodo dale svoje zastopstvo,
2. da organizira in vodi skupinska in individualna potovanja vseh vrst in da razpisuje ta potovanja,
3. da pripravlja in skrbi za bivanje potnikov v raznih hotelih ter da izdaja hotelske bone onih hotelov, ki so mu poverili ta posel,
4. da je posrednik za posle, ki so omenjeni v točki 1. in 2. tega §,
5. da daje informacije za potovanja vseh vrst.

Ta dovoljenja se morejo izdati posamezno ali več naenkrat, vendar pa morajo biti v vsaki prošnji natančno označene pravice, za katere se prosi.

Lastnik dovoljenja ima nadalje pravico:

1. da skrbi za odpravo prtljage in pošilk potnikov, in sicer obenem s prodajo voznih listkov ali z organizacijo skupinskih ali individualnih potovanj,
2. da posreduje glede zavarovanja potnikov in njih prtljage ter da skrbi tudi za druga zavarovanja, ki izvirajo iz poslovanja potniških pisarn,
3. da opravlja vse menjalne posle, v kolikor ima za to dovoljenje oblasti, da kupuje od potnikov devize in potniške čeke in da jih prodaja, da izdaja in izterjuje kreditna pisma, da nakupuje na borzi in na svobodnem trgu zneske, ki se smejo iznašati v tujino, da z njimi plača potne stroške, da opravlja kompenzacije, kjer so v neposredni zvezi s turističnim prometom. Vse te posle mora opravljati potniška pisarna v soglasju z zakonskimi veljavnimi predpisi;
4. da poskrbi potne liste in viza za potne liste, triptike in knjige za prehod avtomobilov skozi mejo,
5. da vodi in spremlja tujece ter

da jim najde stanovanje v določenem kraju,

6. da priskrbi tujcem dovoljenja za lov in ribolov,

7. da prodaja turistično literaturo, vozne rede, vodnike, karte, fotografije itd.,

8. da organizira potovanja v tujino, toda samo pod pogojem, da sam ali tuje potniško podjetje priredi približno enako potovanje v Jugoslavijo, da bo potovanje kompenzirano glede višine izvožene nacionalne valute.

§ 7. Pravi, da ima tisti, ki je dobil pravice, navedene v toč. 4. in 5. čl. 5. tudi pravico do poslov po točk. 7. čl. 6.

§ 8. Pravica do uporabe naslova potniška pisarna (agentura) je zadržana za podjetja, ki so ustanovljena na podlagi toč. 2. § 72. obrtnega zakona in § 5. tega pravilnika.

Iz § 9. Dovoljenje dobi samo prosilec, ki zadosti vsem predpisanim pogojem.

§ 10. določa, da izdaja pristojna oblast dovoljenja samo po zaslišanju Trg. industrijske zbornice ter turističnih zvez dotičnega področja. Dovoljenje ne more dobiti, kdor bi hotel voditi potniško pisarno kot del drugega podjetja.

§ 11. določa, da more pristojna oblast preklicati dovoljenje, če lastnik v treh mesecih po prejemu dovoljenja ne odpre pisarne.

Po § 12. se more dovoliti ustanovitev tujih turističnih pisarn v Jugoslaviji le, če v dotičnih državah že obstoje jugoslovanski turistični biroji. Vendar pa morejo te opravljati propagando samo za potovanja v njih državah. Za potovanja v druge države veljajo za nje isti predpisi točke 8. § 6.

Mednarodni vzorčni velesejem v Breslavi

V Breslavi bo mednarodni vzorčni velesejem od 7. do 10. maja t. l. Šlezjski vzorčni semenj, kakor se ta semenj imenuje, ker je v centru šlezjske industrije, bo praznoval letos že 62. leto svojega obstoja. Že v lanskem letu je bila udeležba naših producentov in izvoznikov z ozirom na važnost tega sejma precejšnja, in so prišle tvrdke, ki so se s svojimi vzorci udeležile tega sejma, do ugodnih uspehov, ki tvorijo bazo za trajne poslovne zveze. Ni dvoma, da se bodo lanskeletnim razstavljalcem pridružile v letošnjem letu še druge izvozne tvrdke. Navodila za udeležbo daje »Nacionalni komitet Jugoslov. - nemške trgovinske zbornice« v Beogradu, Kraljev trg 15.

Politične vesti

Turška vlada je poslala vsem državam podpisnicam lozanske mirovne pogodbe ter Zvezi narodov noto, v kateri sporoča, da mora zahtevati razveljavljenje lozanske pogodbe glede prepovedi utrjevanja Dardanel, Turčija se pri tem sklicuje na to, da so se razmere od sklenitve lozanske pogodbe popolnoma izpremenile. Lozanski sporazum je podpisala Turčija pod pogojem, da bodo štiri velesile vedno branile Dardanelske morske ožine. Danes pa te enotnosti med velesilami ni več in položaj v Sredozemlju se je popolnoma izpremenil. Edina varnost ožin je danes njih utrditelj. Zato Turčija zahteva, da se lozanska pogodba takoj izpremeni.

Turška nota je povzročila v diplomatski javnosti precejšnjo senzacijo, vendar pa se v vseh zapadnih krogih poudarja, da ni Turčija enostransko odpovedala pogodbe ali jo celo kršila, temveč postopala čisto pravilno, kakor je predvideno v določilih pakta o Zvezi narodov. Tako je balkanska država pokazala drugim državam, kako je treba v takšnih primerih postopati. Odmev je zato v večini držav za Turčijo ugoden in ni dvoma, da bo Turčija svojo zahtevo dosegla, ne da bi se morala izpostaviti očitku, da je kršila mednarodni dogovor.

Predsednik grške vlade Demertzis je nenadoma umrl zadet od kapi. Kralj Jurij je takoj poklical k sebi vojnega ministra generala Metaxasa ter mu poveril sestavo nove vlade. Metaxas je takoj nato novo vladno sestavo prevzel v njej predsedstvo in zunanje ministristvo. Vsi člani Dzermerdzisove vlade so ohranili svoja ministristva.

Odbor trinajstoričje se sestane na pritisk Anglije v četrtak, do katerega dne mora Mussolini pojasniti, kako je z mirovnimi pogajanjmi z Etiopijo. Če tega pojasnila ne bo, ali če bo odgovor Mussolinija nezadovoljiv, potem se sestane še v petek odbor osemnajstoričje (sankcijski odbor), da sklepa o novih sankcijah proti Italiji.

Zastopniki locarnskih velesil so pred prazniki razpravljali predvsem o tajni spomenici Flandina. Po tej spomenici naj bi se sklenili ukrepi proti Nemčiji, če bi ta z utrjevanjem Porenja znova kršila mirovni dogovor. V tem primeru zahteva Francija, da se to proglasi za neprijateljski akt ter da se začne proti Nemčiji izvajati sankcije.

Te bi bile predvsem dvojne: Francija ne bi več dobavljala Nemčiji železa, Anglija pa bi ustavila vse kredite Nemčiji, da ta ne bi mogla plačevati svojega uvoza iz čezmorskih dežel.

Na sestanku locarnskih sil pa ni prišlo do soglasja, ker je stališče vsake velesile drugačno. Tako je Francija proti Nemčiji intransigentna do te mere, da bi bila tudi za samostojno akcijo proti njej. — Italijansko stališče se glasi: Brez podpore velesil v Afriki ni nobene italijanske podpore v Porenju. — Belgija je za čim izdatnejše podpiranje Francije, toda v kolektivnem okviru. — Anglija pa je za podpiranje Francije šele po francoski pomoči v Etiopiji.

Etiopski cesar je poslal nov apel na Zvezo narodov. Njegov apel je en sam J'acuse (ofožujem) na Zvezo. Konstatira pasivnost Zveze, ki je skrivna na propadanju Etiopije, članice Zveze narodov: Etiopski poslanik je istočasno sporočil, da pride v kratkem v Zvezo neki poljski zdravnik, ki bo podrobno poročal o grozodejstvih Italijanov.

Na južni etiopski fronti, kjer je organiziral odpor Etiopcev turški general Vehip paša, so doživeli Italijani dva pomembna poraza. Po dolgi artiljerijski in letalski pripravi so prešli Italijani pri Sasabane v napad, a so bili odbiti. Levo krilo je skušalo priti četama Nasibuja v hrbet in v ta namen osvojiti Daga Bur. Toda tudi tu so bili s težkimi izgubami odbiti. — Več uspeha pa imajo Italijani na severni fronti, kjer so se že na 50 km približali Desiu. Na vsej severni fronti so se začeli Etiopci braniti zopet z gverilsko vojno.

V angleškem parlamentu je odgovoril lord Crebourn v imenu vlade na interpelacijo zaradi uvedbe splošne vojaške dolžnosti v Avstriji, da Anglija še ni prejela uradnega besedila avstrijskega vojnega zakona in da se zato tudi ne more izjasniti.

Nemški veleposlanik v Londonu v. Hoesch je umrl zadet od kapi, v trenutku, ko si je oblačil plašč. Bil je takoj mrtev. Bil je prijatelj Stresemannov in eden ustanoviteljev Locarna. Pri narodnih socialistih ni bil priljubljen in so ga zato zapostavljali, kjer le mogoče. Kot njegov naslednik se imenuje von Ribbentrop.

Bivši mehiški predsednik Calles je bil izgnan iz Mehike. Prepeljali so ga z letalom v Texas v U. S. A.

Denarstvo

Židovski kapital prihaja v Jugoslavijo

Razpoloženje na beograjski borzi je bilo tudi pretekli teden čvrsto in povpraševanje je bilo po vseh državnih obveznicah tako veliko, da ga ni bilo mogoče kriti. Posebno so bile takoj prodane obveznice Blairovega posojila in vseh drugih posojil z višjo obrestno mero.

Na deviznem trgu se je avstrijski šiling zopet popravil na 915, a je kasneje nekoliko popustil.

Zivahna je bila kupčija v nemških markah in samo na zadnjem borznem sestanku preteklega tedna je bilo zaključenih 50.000 mark po tečaju 13'94 do 13'93. O kupčiji z markami piše »Privredni Pregled« naslednje:

»Zanimivo je, da se je aktivni saldo z Nemčijo v preteklem tednu povečal, mesto da bi se zmanjšal, kakor se je pričakovalo. Pričakovalo pa se je zaradi večjih državnih nabav. Bile so tudi že kupljene marke za Zenico po tečaju 14 do 14'50. Večji nakupi iz Nemčije bi morali povečati povpraševanje po marki in s tem tudi njen tečaj. To se pa ni zgodilo. Narodna banka plača vsem na zahtevo 14 Din za marko. Toda izvozniki raje čakajo, ker potem dobe za marko po obračunskem tečaju 17'62 Din.

Zelo zanimivo je, od kje prihajajo devize, ki jih uporabljajo uvozniki (kupujejo jih pod roko) za plačilo svojih nemških dobaviteljev. To je bilo tudi že ugotovljeno, vendar pa ni obseg teh kupčij znan. Vsekakor pa se mora konstatirati, da prihaja v Jugoslavijo vedno več tujega kapitala. Morda se iz Dunaja seli v večji meri, kakor pa se opaža. Na vsak način je ta tajni priliv tujih deviz ugoden znak (?), ker dokazuje, da bo tuji kapital ostal tu. Mnoge židovske rodbine se boje razvoja dogodkov v Avstriji in Madjarski ter prenašajo svoje premoženje iz Avstrije in Madjarske.

Samo na ta način se more pojasniti, da morejo nekateri uvozniki tako lahko priti do deviz, da plačujejo svoje dobavitelje mesto s klirinškimi vplačili z devizami. Prav gotovo pridejo pri tem na svoj račun. Sicer bi gotovo plačali z markami, ki jih lahko dobe po tečaju 14 Din.

Da te zlorabe obstoje, potrjuje tudi sklep fin. ministra, s katerim se uvaža obvezna prijava uvoznikov in kontrola njihovih vplačil v kliring. Zaradi te nedovoljene prakse se tudi naše terjatve proti Nemčiji niso znižale. Ta priliv tujih deviz pa se na borzah ne vidi, ker se vse te kupčije sklepajo v zasebnem prometu. Vzrok je v tem, ker se na ta način dosežejo boljše cene.

Odlog plačil je dovoljen:

Hranilnici in posojilnici v Jaremini za dobo 6 let za dolgove, nastale do 2. januarja 1936. Obrestna mera za stare vloge po 2 odstotka.

Hranilnici in posojilnici v Metliki za dobo 5 let za dolgove, nastale do 19. marca 1934. Obrestna mera za stare vloge po 2 in pol odstotka.

Kmečki posojilnici v Mur. Soboti za dobo 6 let za dolgove, nastale do 18. novembra 1935. Obrestna mera za stare vloge po 3 odstotka.

Hranilnici in posojilnici v Št. Janžu na Dravskem polju za dobo 6 let za dolgove, nastale do 16. decembra 1935. Obrestna mera za stare vloge po 2 odstotka.

Privilegirana agrarna banka

je objavila računski zaključek za leto 1935. Bilančna vsota je ostala skoraj neizpremenjena ter se je dvignila za pol milijona na 832'3 milij. Din. Od posameznih aktivnih postavk omenjamo naslednje

(vse v milijonih Din, v oklepajih številke za leto 1934.): hipotekarna posojila 467'4 (479'5), dolgoročna posojila vodnih zadrug 13'5 (13'7), zadruga na menice in obveznice 78'5 (68'5), vsa posojila 736'3 (737'7). Neplačane obresti zadrugnih posojil 15'5 (—), delničarji 10'9 (11'1), efekti rezervnih fondov 26'5 (23'2), kupljene nepremičnine dolžnikov 4'2 (3'6).

Glavnica 700'0 (isto), splošni rezervni fond 35'95 (34'6), drugi fond 3'9 (3'7), fond za razliko na tečajnih vrednostnih papirjih 1'8 (—), vse vloge 32'5 (30'2), nedvig-

njena dividenda 5'04 (4'7), čisti dobiček 34'3 (35'5).

Banka bo letos izplačala isto dividendo ko lani.

Obrotna banka (zanatska) kraljevine Jugoslavije je znižala obrestno mero za posojila za pol odstotka. Znižanje bo veljalo od 1. julija dalje.

Hranilne vloge v dalmatinskih denarnih zavodih so padle od 517,8 milijona Din v l. 1930. na 370,4 milijona Din v l. 1935. Od l. 1934. do l. 1935 so padle vloge za približno 10 milijonov Din. Koncem l. 1935. so znašale hranilne vloge v sušaških zavodih 153, v dubrovniških pa nekaj nad 90 milijonov Din.

Drž. hipotekarna banka je odobrila posojilo v višini 10.000.000 Din primorski banovini za zgraditev banke palače.

Po izkazu Belgijske banke z dne 2. aprila se je njena zlata podlaga zopet povečala za 100 milijonov frankov.

Nemške zavarovalnice so morale podpisati zadnje nemško notranje posojilo v višini 350 milijonov mark.

Hranilne vloge v Franciji so se povečale od 35,32 milijarde frankov v l. 1934. na 35,57 milijarde v letu 1935.

Japonska banka je znižala obrestno mero od 3'65 na 3'285%.

Avtomobilski polk 2. armijske oblasti v Sarajevu prodaja na očetni licitaciji dne 30. aprila 100.000 kg odpadkov od železa in 30.000 kg odpadkov od gume.

(Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Naše organizacije

Uradni dnevi

Sreskega združenja trgovcev v Celju

Uprava združenja je na svoji seji od 24. marca t. l. sklenila, da se radi preobilnega pisarniškega dela združenja uvedejo posebni uradni dnevi, ob katerih se bodo stranke sprejemale. Do nadaljnjega se bo uradovalo za stranke samo ob torkih, četrtkih in sobotah, in to samo dopoldne.

V ostalih dnevih tedna bo pisarna združenja za stranke zaprta.

Predsedstvo.

Nova sekcija Trgovskega gremija v Mariboru

V okviru mariborskega združenja trgovcev se je ustanovila od trgovcev z avtomobili, kolesi, mineralnimi olji, gumijastimi predmeti, elektrotehničnimi in radioaparati samostojna sekcija, ki si je nadela nalogo, ne samo zastopati svoje strokovne potrebe, nego tudi aktivno sodelovati v vseh perečih vprašanjih, katera ravno to močno in razvito strokovno panogo dnevno zadevajo.

Predsednik sekcije Ant. Antončič, njegov namestnik Ing. Miglič. Tajnik je Fran Voršič, blagajnik Alojz Rečnik, Odborniki so: Bogomir Divjak, F. Zupančič, Franjo Lepša, Josip Moravec. Revizorji: Šalaom, Misita in Sprager. Ker se je sekciji že posrečilo uspešno rešiti nekatere zadeve, upamo, da bo vsemu prizadetemu trgovstvu dobrodošla in v pomoč.

Združenje trgovcev v Slovenski Bistrici

ima redno letno skupščino v nedeljo, dne 19. aprila 1936 ob dveh popoldne v dvorani restavracije Walland v Slovenski Bistrici.

Dnevni red:

1. Otvoritev skupščine in določitev dveh overovateljev zapisnika.
2. Čitanje zapisnika zadnje skupščine.
3. Poročilo predsednika.
4. Poročilo tajnika.
5. Računski zaključek za leto 1935.
6. Poročilo nadzornega odbora.
7. Proračun za leto 1936.
8. »Trgovski list«.
9. Pomočniški izpiti.
10. Samostojni predlogi.
11. Slučajnosti.

Ako ob dveh ne bo navzočno zadostno število članstva, bo skupščina eno uro pozneje ob vsakem številu.

Eventualni predlogi se morajo vložiti pri upravi najpozneje tri dni pred skupščino.

Obračun za leto 1935. in proračun za leto 1936. sta na vpogled v pisarni združenja.

Uprava opozarja vse člane, da je udeležba na skupščini obvezna. Član, kateri se nebi zadostno opravičil, bo kaznovan v smislu čl. 8. zdr. pravil.

Uprava združenja je sklicala letno skupščino za nedeljo, da se je članstvo laže udeleži.

V Slovenski Bistrici, dne 10. aprila 1936.

Predsednik: Franjo Kac s. r. Tajnik: Nande Korpnik s. r.

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 8. aprila objavlja: Številčni del proračuna Dravske banovine in proračun »Bednostnega sklada« — Razne objave občinskih doklad — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

TEDEN NA LJUBLJANSKI BORZI

POSEBNO POROČILO »TRGOVSKEGA LISTA«

Devizno tržišče

Tendenca mlačna, promet Din 4.301.344'69

Tekoči borzni teden je kljub samo štirim borznim sestankom zaključil s skoraj tolikšnim deviznim prometom kot pretekli teden, saj znaša tokratno nadoknadnje deviznega prometa le 134 tisoč dinarjev.

Dnevni devizni promet se je gibal takole:

Din	
6. IV.	1.049.806'71 Berlin—Dunaj
7. IV.	860.795'64 Dunaj—Berlin
8. IV.	684.692'26 Din-deviza—Berlin
9. IV.	1.706.050'08 New York—London

V tem tednu se je dvignil promet v angl. funtih za ca. 600.000 Din, v nem. markah pa je nazadovaval za en milijon dinarjev, do čim izkazuje tokrat tudi New York znaten porast zaključkov.

Devize	Minuli teden	Tekoči teden (v tisočih dinarjev)
London	353	939 inkl. priv. kl.
Amsterdam	64	208
Berlin	1891	866 priv. kliring
Bruselj	149	—
Curih	120	77
Din-deviza	198	1 avstr. priv. kl.
Dunaj	1203	1114 priv. kliring
Madrid	95	105 priv. kliring
New York	126	877
Pariz	336	110
Stockholm	—	4

Kakor v pretečenem tednu je tudi to pot posredovala Narodna banka v Londonu in dajala dnevno po £ 200'—.

Poleg Londona je Narodna banka dala tudi Amsterdamu, Curihi in Parizu, seveda v obsegu dose-danjih dnevni deviznih kontingentov. Skupni zaključki v tem intervencijskem blagu znašajo Din 100.000'— — Zbog velikonočnih praznikov odpade borzni sestanek v petek dne 10. t. m.; na pretečenih borznih sestankih tekočega borznega tedna so bile dosežene te notice v posameznih privatnih kliringih:

angl. funt	
6., 7., 8. in 9. IV.	Din 249'20—250'80
	avstrijski šiling
6. aprila 1936	Din 9'05—9'15
7. aprila 1936	Din 9'20—9'30
8. in 9. aprila 1936	Din 9'10—9'20

nemška marka	
6. aprila 1936	Din 13'90—14'10
7., 8. in 9. aprila	Din 13'95—14'15

Španske pezete so bile 9. t. m. zaključene na bazi srednjega tečaja Din 635'— za 100 šp. pezet.

Devize	S primo Narodne banke	Povpr.	Pon.
	Din	Din	Din
Amsterdam	6. IV. 2971'—	2985'60	
	9. IV. 2968'15	2982'75	
Berlin	6. IV. 1755'63	1769'50	
	9. IV. 1754'20	1768'08	
Bruselj	6. IV. 739'18	744'24	
	9. IV. 738'47	743'53	
Curih	6. IV. 1424'22	1431'29	
	9. IV. 1424'22	1431'29	
London	6. IV. 215'62	217'67	
	9. IV. 216'05	218'11	
New York	6. IV. 4335'01	4371'32	
	9. IV. 4335'01	4371'32	
Pariz	6. IV. 288'21	289'65	
	9. IV. 287'96	289'40	
Praga	6. IV. 180'69	181'80	
	9. IV. 180'69	181'80	

V razdobju tega tedna dosežene tečajne razlike so naslednje (vse izraženo v poenih): Amsterdam —2'85, Berlin —1'43, Bruselj —0'71, London +0'43, New York 0, Pariz —0'25, Praga 0. Curih je ostal dosledno neizpremenjen.

Efektno tržišče

Tendenca v državnih papirjih stalna

Na sredinem borznem sestanku dne 8. t. m. so bile zaključene 4% agrarne obveznice v višini 100.000 Din nominalne po tečaju Din 48'— za en komad, obenem pa je bilo eksekutivno prodano za Din 272 tisoč nom. 2 in pol odstotne drž. rente za vojno škodo po 356 Din za komad.

Notice državnih efektov so bile dne:

	6. IV.	9. IV.
7% inv. pos.	80 82	80 82
8% Blair	82 83	81 82
7% Blair	72 73	72 73
7% Seligm. obv.	81 82	81 83
4% agr. obv.	46 48	47 49
6% begluške obv.	63 66	62 64
2'5% vojna škoda	353 356	355 356

Drugi državni vrednostni papirji, ki sicer notirajo na naši borzi, pa nalik prejšnjim tednom sploh niso beležili.

Žitno tržišče

Tendenca neizpremenjena trdna

V tem tednu ni bilo na tukajšnji borzi prometa niti v žitu niti v mlevskih izdelkih. Cene so postavile za Din 2'— pri koruzi, za Din 7'50 pri pšenici, za Din 5'— pri moki vseh vrst in za Din 2'50 pri pšeničnih debelih otrobih. — Ostale notice so bile ves teden neizpremenjene.

Na včerajšnjem borznem sestanku so bile dosežene te cene:

Žito:	Din	Din
Koruzi:		
čas primerno suha, letina 1935, s kvalitno garancijo, franko vagon nakladalna postaja	110'—	112'—
prekomerno suha, feo. vagon prekmur. postaja, plačljivo proti duplikatu	115'—	117'—
činkvantin sremiski, zdrav, rešetan, feo. vagon nakl. postaja	118'—	120'—
Pšenice:		
bačka, 78 kg, 2odstotka, prompt. dobava	157'50	160'—
banat, 78 kg, 2odstotka, prompt. dobava	157'50	160'—
Oves:		
nov, zdrav, suh, rešetan, feo. vagon slavonska postaja, plačljivo proti duplikatu	145'—	147'50

Dobave - licitacije

Uprava 1. oddelka Vojno-tehničnega zavoda v Sarajevu sprejema do dne 24. aprila t. l. ponudbe glede dobave električnih žarnic in materiala; do dne 24. aprila glede dobave 7000 kg železne ali jeklene pločevine; do dne 26. aprila glede dobave 1800 kg bencina in 400 kg karboleuma; do dne 29. aprila glede dobave 100 kom. rezil za strojne žage in drugih predmetov.

Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do dne 27. IV. t. l. ponudbe za dobavo raznega jekla za stroje, 10 ton belega surovega železa, 1000 kg bronce in 500 kilogramov bele kovine.

Direkcija drž. rudnika Vrdnik sprejema do 23. aprila ponudbe za dobavo 1000 m jeklene vrvi raznih dimenzij.

Direkcija drž. rudnika v Kaknju sprejema do 25. aprila ponudbe o dobavi električnega motorja.

Uprava 1. oddelka Vojnotehničnega zavoda v Sarajevu sprejema

do 22. aprila ponudbe za dobavo raznih električnih žarnic, varovalk, žice in vrvice; do 27. aprila pa o dobavi vijakov iz železa in med za les.

Licitacije:

Dne 21. aprila t. l. se vrši v ekonomskemu oddelku Komande mornarice v Zemunu pismena licitacija za oddajo dobave 13.000 m težjega in 6000 m lažjega mornarskega sukna, 1300 m polvolnene tkanine, 1500 m kašmira in 300 komadov kočev za postelje.

Dne 24. aprila bo pri Direkciji državnih rudarskih podjetij v Sarajevu očetna licitacija za dobavo karbida za polletno potrebo državnih rudnikov.

Dne 27. aprila bo pri Upravi VI. oddelka vojno-tehničnega zavoda v Kamniku očetna licitacija za dobavo 500.000 kg amonijakovega in 100.000 kg kalijevega solitra; dne 28. aprila za dobavo 70.000 kg konopnene preje, 65.000 kg raznega zavojnega papirja; dne 29. aprila za dobavo 40.000 kg belega parafina in 12.000 kg olja za kamniti.

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke
Že v 24 urah
Itd. Škrob in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6, Selenburgova ul. 8.
Telefon št. 22-72.

Zunanja trgovina

Po novem trgovinskem sporazumu s Čehoslovaško je povišan naš izvozni kontingent vina na 20.000 hektolitrov vina. Čehoslovaška nam je nadalje dovolila mnogo večje izvozne kontingente za živino, živalske proizvode, žita in sadje. Vrednost teh povečanih kontingentov znaša 60 milijonov Din.

Čehoslovaška je že začela pošiljati svoje čezmorsko blago namesto skozi Trst skozi naša jadranska pristanišča. Tako je te dni prispelo v Split 30 ton čsl. sladkorja, ki je namenjen za Maroko. Povečanje čsl. izvoza skozi naša jadranska pristanišča znova postavlja na dnevni red neobhodno potrebno zgraditev železniške zveze Slovenije z morjem.

Prvi korak za monopolizacijo lesne trgovine v Italiji je že storjen ter je bila v ta namen ustanovljena zasebna družba za uvoz lesa. »Compagnia Italiana fra importatori di legnami«. Sedež družbe je v Rimu in je takoj vstopilo v novo družbo nad 70 največjih italijanskih lesnih uvoznih tvrdk.

Turčija namerava v vzhodnih črnomorskih pokrajinah zopet začeti gojiti čaj, ki so ga v teh kra-

jih opustili, ker je bilo gojenje čaja zaradi nizkih cen na svetovnem trgu nerentabilno. Ker po se sedaj razmere izpremenile, upajo v Turčiji, da bo sedaj gojitev čaja dobičkanosna.

Letošnja braziljska žetev bombaža se ceni na 1.743 milijonov bal. Dočim so izkazale glavne ameriške jeklarne v l. 1934. izgube v višini 15,2 (v l. 1933. celo 70,3) milijona dolarjev, so dosegle v l. 1935 54,2 milijona dolarjev čistega dobička.

Cisti donos hektara zemlje se je na Danskem zaradi višjih cen surovega masla in živine dvignil od 72 danskih kron v l. 1934. na 82 kron v l. 1935.

Borski rudnik povišuje dividendo

Občnemu zboru deln. francoske družbe, ki je lastnica bakrenih rudnikov v Boru, namerava predlagati upravni svet družbe povišanje dividende od 130 frankov na 160 frankov za prioritarno delnico in od 127 frankov na 157 frankov za navadno. To povišanje pa more predlagati upravni svet kljub temu, da se je produkcija lani zmanjšala od 44.370 na 39.000 ton. Ugodnejši rezultat poslovanja je bil dosežen zaradi višjih cen. Koliko več pa bo plačala družba pri nas davka?

Občni zbori

Tovarna klobukov »Šešir« d. d. v Škofji Loki ima 15. redni občni zbor dne 25. aprila ob 11. dop. v sejni dvorani Zadrugne gospodarske banke v Ljubljani. Dnevni red običajen. Najmanj deset delnic treba položiti tri dni pred občnim zborom pri blagajni Zadrugne gospodarske banke v Ljubljani ali Ljubljanske kreditne banke.

17. redni občni zbor delničarjev Strojnih tovarn in livarn d. d. v Ljubljani bo 28. aprila ob 11. dop. v družbenih prostorih v Ljubljani, Tyrševa c. 35. Na dnevnem redu so tudi dopolnilne volitve v upravni svet.

14. redni občni zbor Tovarne verig d. d. v Lescah pri Bledu bo dne 28. aprila ob 11. v sejni dvorani Ljubljanske kreditne banke. Delnice treba položiti vsaj šest dni pred občnim zborom pri blagajni Ljubljanske kreditne banke ali pri Zadrugni gospodarski banki v Ljubljani.

Konkurzi - poravnave

Končani sta poravnalni postopani trgovca Albina Pristernika v Mariboru in posestnika in lastnika parne žage Antona Skoka v Domžalah.

Potrjena je prisilna poravnava, ki jo je sklenil trgovec z manufakturnim blagom Alojzij Kostanjevec v Ptuj s svojimi upniki. Upnikom plača 40% kvoto v enem letu.

Doma in po svetu

Pogajanja med združeno izvenparlamentarno opozicijo se bodo nadaljevala po Veliki noči. Dočim vladno »Vreme« poroča, da dr. Maček in njegova okolica ne pripisujejo pogajanjem med voditelji združene izvenparlamentarne opozicije posebnega pomena, poroča beograjska »Politika« med drugim naslednje: »Do sedaj se je mislilo, da obstoja samo kombinacija JNS in JRZ, sedaj pa se vidi, da je na vidiku velik in resen politični blok, ki je sposoben za normalno delo. Za enkrat ustvaritev tega bloka še ni izvedena, vendar pa je ustvarjena dobra podlaga.«

Vsi naši notranji dolgovi (razen letetič) so znašali koncem marca po nominalni vrednosti 6.228 milijonov Din. Z odkupom obveznic ter izžrebanjem je bilo tega dolga do konca 1935 plačano 724 milijonov Din, v proračunskem l. 1935-1936 pa še za 102,4 milijona Din. Skupno torej za 827,48 milijona dinarjev.

Licitacija za gradnjo univerzitetne knjižnice v Ljubljani je uspela ter je dobil težaka, betonska, zidarska in železobetonska dela

stavnik E. Tomažič iz Ljubljane za vsoto 5.837.000 Din.

Mariborska policija je aretirala tri iz Avstrije pobegle narodne socialiste, ki so po aretaciji priznali, da so na ukaz svoje stranke umorili dva politična nasprotnika, in sicer nekega šoferja ter Kralika, sina bivšega mariborskega tiskarja.

V beograjski livarni »Merkur« je bilo uradno raztopljenih 200.000 vžigalnikov, ki so jih zaplenili organi finančne kontrole. Ali res ni bilo mogoče te vžigalnike drugače uporabiti?

Železarna v Zenici je začela zopet obratovati v polnem obsegu in so bili zopet nastavljeni vsi preje odpušteni delavci.

V Osijek je prišla perzijska vojaška komisija, ki namerava nakupiti 2000 konj za perzijsko artiljerijo.

Predsednik razpuščenega četniškega združenja v Liki in že zaradi uboja predkaznovani Steva Pejnović je po malenkostnem prepisu ustrelil kmeta Uzelca, težko ranil nato še enega kmeta, nato pa ustrelil mačkovskega poslanca Karla Brkljačiča. Morilec je nato mirno odšel v Brušane, kjer se je prijavil orožnikom.

Za velikonočne praznike se je ponesrečil v Triglavskem pogorju Stane Dolhar iz Ljubljane, pasarski pomočnik pri pasarskem mojštru Menceju v šiški. V večji družbi je odšel pokojnik v gorovje, kjer pa jih je zajel silni snežni metež, ki je tudi porušil koč v Krmi. Na poti proti Kredarici je Stane Dolhar omahnil ter padel v globino. Reševalna ekspedicija, ki se je takoj odpravila na pot, ga je našla že mrtvega.

Francoski kapital se zanima za pridobivanje petroleja v Jugoslaviji, zahteva pa, da država jamči za večji odkup pridobljenega petroleja.

Bolgarsko kmetijsko ministrstvo namerava zgraditi več konzervnih tvornic. Potrebni denar bošta dali Državna kmetijska banka in Zadrugna banka.

Proizvodnja petroleja v Avstriji se je lani povečala od 4180 na 6610 ton.

Italijanski publicist Virginio Gajda piše v »Giornale d'Italia«, da mora dobiti Italija ozemlje okoli Tanskega jezera. Je pač stara stvar, da se tek med jedjo poveča.

V Dublinu so bile velike manifestacije v splošno spomina onih,

ki so padli pri velikonočnem uporu l. 1916. Komunisti so hoteli te manifestacije izrabiti v svoje svrhe ter so povzročili velike nereda, da je bilo okoli 100 ljudi ranjenih. Le z največjo težavo je napravila policija red.

Indijski parlament je sprejel predlog, da Indija takoj odpove ottawski sporazum. V bodoče naj Indija sklene z Anglijo in tudi z vsemi drugimi državami samo dvostranske dogovore. Zaradi Anglije pa ne sme Indija zanemarjati trgovinskih odnosov z drugimi, za indijski izvoz važnimi državami.

Zeppelinu »Hindenburg« sta se na povratku iz Amerike pokvarila dva motorja ter je moral nujno zaprositi francosko vlado za dovoljenje, da preleti francosko ozemlje, ker se s pokvarjenima motorjema ne bi mogel dvigniti čez Alpe. Zrakoplov je potem mirno pristal v Friedrichshafenu.

Radio Ljubljana

Sreda, dne 15. aprila, 12.00: Iz Dvořakovih del (plošče) — 12.45: Vremenska napoved, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Lahka glasba (radijski orkester) — 14.00: Vremenska poročila, borzni tečaji — 18.00: Mladinska ura — 18.40: O strupenih plinih (dr. Josip Justin) — 19.00: Čas, vremenska napoved, poročila — 19.30: Nac. ura: Mesečni kulturni pregled — 20.00: Večer bolgarske glasbe: O bolgarski glasbi (govori skladatelj Emil Adamič) — 21.00: Koncert radijskega orkestra — 22.00: Čas, vremenska napoved, poročila — 22.15: Citraški koncert (trio »Vesna«).

Četrtek, dne 16. aprila, 12.00: Med cvetkami in škrti (glasbene slike na ploščah) — 12.45: Vremenska napoved, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Havajske kitare (plošče) — 14.00: Vremenska poročila, borzni tečaji — 18.00: Mozaik (plošče) — 18.40: Slovenščina za Slovence (dr. Rudolf Kolarik) — 19.00: Čas, vremenska napoved, poročila — 19.30: Nac. ura: Jugoslov. misel in sokolstvo (H. Ljubincič) — 20.00: Prenos iz Beograda: Simfoničen koncert, izvaja orkester kraljeve garde, dirigent Pokorni — 22.00: Čas, vremenska napoved, poročila — 22.15: Vokalni koncert gđ. Majde Lovsetove.

Strti od žalosti naznanjamo vsem, ki ste ga poznali, da je danes, dne 11. aprila, ob 14.15 v 63. letu svoje starosti v Bogu zaspal, dočrpel v veri in upanju na drugo lepše življenje ter nas za vedno zapustil naš predobri soprog, očka, brat in tast, gospod

Rafael Thaler

veletrgovec, industrialec in posestnik

Ni nam utche brez Tebel

Pogreb se je vršil izpred hiše žalosti Mestni trg 2 v Škofji Loki v ponedeljek, dne 13. aprila, ob 16 na tukajšnje pokopališče. Truplo smo položili v domačo rodbinsko grobnico k večnemu počitku.

Škofja Loka — Ljubljana, dne 11. aprila 1936.

Rezika, soproga,

Rado, sin, Ela por. dr. Homanova, Melita por. Tomić, hčerki,

Ivanka por. Guzelj, sestra,

Mirko Tomić, kapetan I. klase, dr. Albert Homan, zeta.